

**PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
 2021–2023 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

Misija	Tvarkyti rajono viešuosius reikalus, siekiant kuo geriau patenkinti rajono gyventojų poreikius.
---------------	---

Situacijos analizė																			
Išorės aplinkos analizė																			
Politiniai-teisiniai veiksniai. Savivaldybė, organizuodama veiklą, privalo atsižvelgti į savivaldybėms tiesioginį ir netiesioginį poveikį turinčius Europos Sąjungos (toliau – ES) privalomojo pobūdžio teisės aktus – direktyvas, reglamentus, sprendimus – ir rekomendacinio pobūdžio dokumentus – rekomendacijas, gaires, strategijas. Norminiai teisės aktai, kuriais savo veikloje vadovaujasi Panevėžio rajono savivaldybė, yra Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas. Savivaldybės finansų planavimo klausimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas ir kiti teisės aktai. Planuodama veiklą, Panevėžio rajono savivaldybė privalo įvertinti šalyje galiojančius strateginio planavimo dokumentus: Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl Valstybės ilgalaikės strategijos“; Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“; Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“.																			
Ekonominiai veiksniai. Lietuvos bendrojo vidaus produkto augimas keletą metų buvo vienas iš didžiausių ES šalyse. 1 lentelė. 2021–2023 m. prognozuojami makroekonominiai rodikliai <table> <tr> <th>Rodiklis</th><th>2021</th><th>2022</th><th>2023</th></tr> <tr> <td>Bendrojo vidaus produkto (BVP) palyginamosiomis kainomis pokytis, procentais</td><td>2,8</td><td>3,1</td><td>3,1</td></tr> <tr> <td>Nedarbo lygis, proc. (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį)</td><td>8,2</td><td>7,2</td><td>6,6</td></tr> <tr> <td>Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis, proc.</td><td>4,1</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr> </table> <i>Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozė</i>				Rodiklis	2021	2022	2023	Bendrojo vidaus produkto (BVP) palyginamosiomis kainomis pokytis, procentais	2,8	3,1	3,1	Nedarbo lygis, proc. (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį)	8,2	7,2	6,6	Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis, proc.	4,1	4,5	5,0
Rodiklis	2021	2022	2023																
Bendrojo vidaus produkto (BVP) palyginamosiomis kainomis pokytis, procentais	2,8	3,1	3,1																
Nedarbo lygis, proc. (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį)	8,2	7,2	6,6																
Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis, proc.	4,1	4,5	5,0																
Europos Sąjungos parama ES fondų investicijos po 2021 m. bus koncentruojamos į ES Bendrųjų nuostatų reglamente nustatytus 5 politikos tikslus: pažangesnė Europa – novatoriška ir pažangi ekonomikos pertvarka; žalesnė ir mažo anglies dioksido kiekio Europa; geriau sujungta Europa – judumas ir regionų IRT jungtys; socialiai atsakingesnė Europa, įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį; piliečiams artimesnė Europa – tvari ir integruota miestų, kaimų ir pakrančių rajonų plėtra ir vietos iniciatyvos. Vienas iš pagrindinių naujo finansavimo laikotarpio tikslų – supaprastinti procedūras ir padidinti ES																			

investicijų veiksmingumą. Siūlomas būsimos sanglaudos politikos biudžetas – 330,6 mlrd. Eur.

Nauja Europos mokslinių tyrimų programa „Europos horizontas“ padės Europai likti pasaulio mokslinių tyrimų ir inovacijų pirmūne – investicijos į mokslinius tyrimus leis Europai konkuruoti su kitomis išsivysčiusios ir besivystančios ekonomikos šalimis, užtikrinti būsimą savo piliečių klestėjimą ir išsaugoti unikalų socialinį modelį. Kuriant naują programą bus pasinaudota programos „Horizontas 2020“ sėkme ir planuojama skirti 97,6 mlrd. Eur. Programa ir toliau skatins mokslinių tyrimų kompetenciją ir labiau susitelkti į inovacijas, pavyzdžiui, plėtoti prototipus, nematerialųjį turtą, žinias ir technologijų perdavimą. Naujai įkurta Europos inovacijų taryba bendraus su didelio potencialo ir radikalių inovacijų kūrėjais, sieks išvesti Europą į pirmąsias pozicijas inovacijų srityje.

Ateinančiame laikotarpyje išskiriama Europos miestų iniciatyva – t. y. nuoseklus požiūris į gebėjimų stiprinimą, novatoriškus veiksmus, žinias ir politikos kūrimą bei viešinimą. Tvari miestų plėtra tampa viena iš prioritetinių temų, kuriai numatyta skirti net 6 proc. Europos regioninio plėtros fondo lėšų vietos vystymosi partnerysčių steigimui bei įvairių priemonių naudojimui.

Tikėtina, kad 2021–2027 m. finansavimo laikotarpyje didžiąją dalį paramos verslas gaus finansų inžinerijos priemonėmis, t. y. paskolų, palūkanų kompensavimo, faktoringo ir pan. priemonėmis. Į subsidijų priemones galės pretenduoti verslas, kuris kuria inovacijas ir vykdo mokslinius tyrimus bei eksperimentinę plėtrą. Verslui ES kelia dar didesnius iššūkius bendradarbiauti su mokslo įstaigomis komercializuojant mokslo atradimus. Atsižvelgdama į sėkmingai įgyvendintas ankstesnes ES pavyzdines mokslinių tyrimų ir inovacijų programas, Europos Komisija siūlo būsimame ES biudžete numatyti didesnę – 114,8 mlrd. Eur – investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas sumą.

ES parama moksliniams tyrimams ir inovacijoms skatina skirtingoms mokslo sritims atstovaujančių mokslininkų grupių iš įvairių šalių bendradarbiavimą, kuris yra labai svarbus norint daryti esminius atradimus. Toks bendradarbiavimas padeda Europos Sąjungai įgyvendinti prioritetus, pavyzdžiui, Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos, todėl įmonės bus skatinamos investuoti į ekologišką ir aplinką tausojančių produktų kūrimą bei gamybą.

Naujoji programa „Skaitmeninė Europa“, kurios biudžetas – 9,2 mlrd. Eur, turės užtikrinti, kad skaitmeninė transformacija duotų naudos visiems Europos Sąjungos piliečiams ir įmonėms. Šia programa bus skatinamos pažangios investicijos į itin našias kompiuterines sistemas, duomenis, dirbtinį intelektą, kibernetinį saugumą ir aukšto lygio skaitmeninius įgūdžius. Ji padės dideliu mastu diegti skaitmenines technologijas visuose ekonomikos sektoriuose ir vykdyti skaitmeninę viešųjų paslaugų bei įmonių transformaciją.

Planuojama, kad 2021–2027 m. Lietuvai bus skirta apie 14,5 mlrd. Eur, lyginant su 2014–2020 m. laikotarpiu, 1,7 mlrd. Eur daugiau. Tikimasi, kad nauju finansiniu laikotarpiu Lietuvos žemdirbiai gaus didesnes tiesiogines išmokas, – skirta 4,9 mlrd. Eur, tai 892 mln. Eur daugiau lyginant su praėjusiu 2014–2020 m. finansiniu laikotarpiu. Sanglaudos politikos įgyvendinimui 2021–2027 m. finansiniu laikotarpiu Lietuvai skirta 6,2 mlrd. Eur (2014–2020 m. – 7,4 Eur). „Rail Baltica“ vystymui skirta papildomai 1,4 mlrd. Eur.

ES Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo fonde (Recovery and Resilience Facility (RRF)), kuris kuriamas kaip atsakas į pandemijos sukeltą ekonomikos, sveikatos, socialinio ir kitų sektorių krizę, Lietuvos valstybei yra numatyta skirti apie 2,4 mlrd. Eur dotacijų. Šis fondas bus finansuojamas EK skolinantis tarptautinėse finansų rinkose. Didžioji dalis fondo lėšų bus panaudota tik 2022–2024 m., daugiausia klimato kaitos, skaitmenizacijos ir žmoniškojo kapitalo sritims.

2021–2027 m. daugiametėje finansinėje perspektyvoje Lietuvos įmokos į ES biudžetą sudarys apie 4 mlrd. Eur (2014–2020 m. – 2,9 mlrd. Eur). 1 įmokėtas euras į ES biudžetą atneš 4 eurus ES paramos.

Investicijos

Lietuvos banko ir Lietuvos statistikos departamento paskelbtais duomenimis, tiesioginių užsienio investicijų (TUI) srautas Lietuvoje 2020 m. trečiąjį ketvirtį sudarė 284,4 mln. Eur. Išaugusios reinvesticijos (429,2 mln. Eur) atsvėrė nuosavybės (112,9 mln. Eur) ir skolos priemonių (31,9 mln. Eur) sumažėjimą. 2020 m. trečiąjį ketvirtį padidėjo investicijos Švedijos (70,4 mln. Eur), Honkongo (58,1 mln. Eur), Lenkijos (54,2 mln. Eur) ir Šveicarijos (46,2 mln. Eur) kapitalo

įmonėse, o susitraukė iš Jungtinės Karalystės (69,3 mln. Eur) ir Latvijos (39,6 mln. Eur) kapitalo įmonių. Pagal ekonominės veiklos rūšis didžiausios investicijos užfiksuotos finansinės ir draudimo (116,9 mln. Eur), didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (110,2 mln. Eur) veiklos įmonėse, o investicijų sumažėjimas – transporto ir saugojimo veiklos įmonėse (16,8 mln. Eur). TUI pajamos, tenkančios nerezidentams, 2020 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su 2019 m. tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 19,4 proc. ir sudarė 462,7 mln. Eur. Iš jų dividendai sumažėjo 83,6, reinvesticijos – 4 proc. ir atitinkamai sudarė 18,6 mln. ir 429,2 mln. Eur. Daugiausia TUI pajamų teko Švedijos (103,9 mln. Eur), Honkongo (52 mln. Eur) ir Nyderlandų (43,3 mln. Eur) investuotojams. Sukauptosios TUI Lietuvoje per metus padidėjo 2,8 proc. ir 2020 m. rugsėjo 30 d. sudarė 19,1 mlrd. Eur, arba 39,1 proc. BVP. Vienam Lietuvos gyventojui vidutiniškai teko 6 827 Eur TUI. Didžiausi investuotojai ir toliau yra Švedija (3,4 mlrd. Eur), Estija (2,7 mlrd. Eur) ir Nyderlandai (2,3 mlrd. Eur). Daugiausia Lietuvoje investuota į finansinės ir draudimo veiklos (5,1 mlrd. Eur) bei apdirbamosios gamybos (3,3 mlrd. Eur) įmones.

Lietuvos TI srautas užsienyje sudarė 68,6 mln. Eur, tai nulėmė padidėjusios investicijos į nuosavybės priemones (36,7 mln. Eur) ir reinvesticijos (32,2 mln. Eur). Didžiausi teigiami investicijų srautai užfiksuoti Estijoje (37,3 mln. Eur) ir Latvijoje (32,3 mln. Eur), o neigiami – Švedijoje (18,4 mln. Eur) ir Baltarusijoje (15,6 mln. Eur). Didžiausi investicijų srautai buvo finansinės ir draudimo (22,4 mln. Eur) veiklos įmonėse. TI pajamos, Lietuvos investuotojų uždirbtos užsienyje, minėtu laikotarpiu sudarė 43 mln. Eur. Daugiausia pajamų gauta iš investicijų Latvijoje (24,5 mln. Eur) ir Estijoje (18,7 mln. Eur), o pagal ekonominės veiklos rūšis – iš didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto veiklos įmonių (25 mln. Eur). Lietuvos sukauptosios TI užsienyje 2020 m. rugsėjo 30 d. buvo 4,5 mlrd. Eur. Lietuvos TI į ES valstybes nares sudarė 87,6, į euro zonos šalis – 73,7 proc. visų Lietuvos TI užsienyje. Daugiausia investuota Latvijoje (1 mlrd. Eur), Kipre (856,2 mln. Eur) ir Estijoje (845,3 mln. Eur).

Panevėžio rajone šalia Ramygalos esančios 12,4 ha valstybinės žemės paverstos pramonei tinkamais sklypais su visa reikiama infrastruktūra. Šie sklypai yra pritaikyti verslo plėtrai ir ateityje tikimasi įkurti naujų darbo vietų.

Verslas, pramonė

Svarbiausios pramonės produkcijos rūšys: medienos ir baldų gamyba, mėsos, duonos ir pyrago gaminių gamyba. Rajone veikia tokios didelės ir žinomos įmonės kaip UAB „Baltic Agro“ – sėklų gamybos įmonė, A. Povilausko įmonė „Kadex“ – sunkvežimių ir jų dalių pardavimas, UAB „Panevėžio melioracija“ – kelių tiesimas, melioracija, baldų gamybos įmonė UAB „Raguvos baldai ir ko“, durų gamybos įmonė UAB „Langemė“, duonos gaminių įmonė „Radviliškių kaimo kepykla“, UAB, baldų gamybos įmonė UAB „Dominari“, AB „Linas Agro Group“ – tarptautinė agroverslo įmonė, UAB „Stikmeta“ – stiklo ir metalo konstrukcijų gamyba, UAB „Agrolitpa“ – sėklų supirkimas ir paruošimas, UAB „Siramis“ – logistikos ir ekspedijavimo paslaugos, UAB „Šilų ūkis“ – paukštininkystės ūkis.

Žemės ūkis

Panevėžio rajone prioritetinės žemės ūkio veiklos šakos yra javų ir rapsų auginimas. Rajone įregistruoti 1 795 ūkininkų ūkiai ir veikia daugiau nei 48 žemės ūkio įmonės, stambiausios iš jų: UAB „Krekenava“, Panevėžio rajono Žibartonių žemės ūkio bendrovė, Panevėžio rajono Aukštadvario žemės ūkio bendrovė, Panevėžio rajono Ėriškių žemės ūkio bendrovė ir Panevėžio rajono žemės ūkio bendrovė „Jotainiai“. Kasmet deklaruojamas pasėlių ir žemės ūkio naudmenų plotas (113 972,28 ha), lyginant su kitais rajonais, didžiausias Lietuvoje. Rajonas pagal nusausinimo apimtį ir turimą melioracijos turtą yra didžiausias šalyje. Šis turtas yra išsidėstęs 115 423,7 ha drėnažu nusausintame plote. Pagal laikomų kiaulių skaičių (virš 50 tūkst.) Panevėžio rajonas užima 1 vietą Lietuvoje ir tai sudaro 9 proc. nuo visų šalyje laikomų kiaulių skaičiaus. Nors augalininkystė – didžiausias rajono ūkininkų pajamų šaltinis, rajone užauginama daug bulvių, vaisių, uogų, plėtojama ekologinė žemdirbystė ir bitininkystė. Rajone plėtojamasi ir netradicinės

ūkio šakos: sraigių, danielių, taurių elnių ir alpakų auginimas, yra vaistažolių augintojų.

Turizmas

Kasmet Panevėžio rajone atsiranda naujų turizmui pritaikytų objektų. Savivaldybė ir VšĮ Panevėžio plėtros agentūra teikia nemokamą informaciją apie Panevėžio rajono turizmo objektus, vietas, paslaugas turistams, svečiams, žiniasklaidai, kelionių organizatoriams ir kitiems interesantams. Tai viena iš testinių savivaldybės ir VšĮ Panevėžio plėtros agentūros veiklų, prie kurių prisideda ir informacijos apie verslo sąlygų bei investicinio patrauklumo didinimas ir Panevėžio rajono įvaizdžio formavimas ir jo gerinimas. Populiariausios lankytinos turistinės vietos Panevėžio rajone: Krekenavos regioninis parkas, Krekenavos regioninio parko lankytojų centras (Dobrovolės k. 2), Pojūčių takas (Dobrovolės k. 2), Pašilių stumbrynas (Girelės viensėdis), Girinio takas, Bistrampolio dvaras (Kučių k.), Panevėžio alpakų ūkis (Medikonų k.), Upytės tradicinių amatų centras (Upytės k.), K. Sakalausko senienų muziejus (Piniavos k.), Eglutės žaisliukų muziejus (Miežiškių mstl.), „Mėnulio akmens“ parkas (Leonardavo k.), Siaurojo geležinkelio kompleksas, Mikėnų vėjo malūnas, Puziniškio dvaro sodyba-muziejus, Juozo Zikaro muziejus Paliukų kaime, Juozo Tumo-Vaižganto ir knygnešių muziejus Ustronėje ir daugelis kitų objektų, pritaikytų lankymui bei turizmui.

Parngtas maršrutas per Panevėžio kraštą Šv. Jokūbo keliu (Pajstrys–Panevėžys–Staniūnų (Kaizerlingo) miškas–Velžys–Miežiškiai).

Šiuo metu rajone yra 445 kultūros paveldo objektai, iš kurių 82 objektams suteiktas nacionalinio reikšmingumo lygmuo, 133 objektai yra regioninės reikšmės ir 99 objektams suteiktas vietinio reikšmingumo lygmuo. Kultūros paveldo objektai skirstomi į 31 kompleksą, 2 vietas ir 190 pavienių objektų, 95 iš jų yra saugomi valstybės, 22 turi paminklo statusą, 300 įrašyti į kultūros paveldo registrą, 26 kultūros paveldo objektų apsauga panaikinta.

Jaunimas

Panevėžio rajone veikia Ramygalos kultūros centro padalinys Atviras jaunimo centras (AJC), įkurtas 2015 m. pabaigoje. Atviras jaunimo centras – saugi ir atvira jaunimo traukos ir prasmingos savirealizacijos vieta, skirta tiek motyvuotam, tiek mažiau galimybių turinčiam jaunimui nuo 14 iki 29 metų. AJC sudaromos sąlygos jauniems žmonėms užsiimti juos dominančia veikla, turiningai praleisti laisvalaikį. Už veiklos įgyvendinimą tiesiogiai atsakingi 2 jaunimo darbuotojai, kurie savo kompetencijas tobulina mokymuose ir seminaruose. Vidutinis unikalių lankytojų skaičius AJC per metus – 248.

Panevėžio rajono Šilagalio kultūros centre veikia atvira jaunimo erdvė „Spiečius“, patalpos pritaikytos atvirajam darbui su jaunimu. Erdvėje dirba 1 jaunimo darbuotojas.

Susisiekimas

Panevėžio rajono teritoriją šiaurės–pietų kryptimi kerta I transeuropinis transporto koridorius „Via Baltica“. A2 (E272) automagistralė Vilnius–Panevėžys – geras ir greitas susisiekimas su Lietuvos sostine Vilniumi. A9 (E272) kelias Panevėžys–Šiauliai yra jungtis ne tik su Šiaulių apskritimi, bet ir tiesioginė jungtis su Pajūrio regionu ir Klaipėdos uostu. Panevėžio rajone rytų–vakarų transporto koridorius 122 Daugpilis–Rokiškis–Panevėžys, jungiantis trijų rajonų savivaldybių centrus ir Latvijos miestą Daugpilį, neturi tiesioginio ryšio su Panevėžio aplinkkelio. Auga tranzitinių krovinių srautas magistraliniuose ir krašto keliuose, tačiau dabartinis transporto priemonių eismas pagrindiniuose apskrities keliuose (automobilių ir geležinkelio) santykinai nėra didelis ir turi didelį pralaidumo rezervą. Panevėžio rajone yra 1 691,25 km vietinės reikšmės kelių ir gatvių, iš jų asfaltuotų – 347,45 km, žvyruotų – 1 131,97 km, gruntelių – 211,83 km. Jų eksploatacija brangiai kainuoja, be to, tam tikrais metų laikotarpiais jie tampa sunkiai išvažiuojami, nesaugūs, transporto sukeltos dulkės didina aplinkos oro taršą. Aktuali eismo saugumo problema.

Nacionalinėje susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 „Dėl Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos patvirtinimo“, numatyta plėtoti ir modernizuoti transeuropinės, valstybinės ir vietinės reikšmės kelių transporto infrastruktūrą (modernizuoti automagistralės, gerinti jungimąsi su tarptautiniais koridoriais, toliau rekonstruoti krašto ir rajoninius kelius, plėtoti miestų ir miestelių aplinkkelius, diegti eismo saugos ir aplinkosaugos priemonės).

Plėtojamas dviračių takų tinklas – galima nenutrūkstamai dviračiu važiuoti iš miesto iki pagrindinių sodų bendrijų, poilsio zonų, magistralinių kelių. Rajone įrengti pėsčiųjų ir dviračių takai į Berčiūnų, Bernatonių, Vaivadų, Velžio, Paliūniškio k.

Inžinerinė infrastruktūra

Vandenvietėse išgaunamo vandens kokybė gera bakteriologiniu požiūriu, bet padidėjęs geležies kiekis, todėl geros kokybės vanduo tiekiamas tik ten, kur yra nugeležinimo įrenginiai (vandens gerinimo įrenginiai yra Velžio, Liūdynės, Šilų, Raguvos, Naujarodžių, Užunevėžių, Katinų, Berniūnų, Daniūnų, Liberiškio, Mikėnų, Nevėžio, Smilgių, Vadoklių, Trakiškio, Upytės, Ėriškių, Žibartonių, Bernatonių, Sujetų, Vaišvilčių I vandenvietėse).

Dalis Panevėžio rajono gyventojų yra prisijungę prie centralizuoto buitinių nuotekų tinklo. Panevėžio rajone dalis nuotekų tinklų yra fiziškai pasenę. Rajone nemažai kaimų, individualių gyvenamųjų namų kvartalų, kuriuose visiškai nėra buitinių nuotekų surinkimo tinklų bei nuotekų valymo įrenginių.

Daliai Panevėžio rajono daugiabučių namų centralizuotai tiekama šiluma. Panevėžio rajone dalis šilumos tinklų renovuota, kita dalis yra fiziškai ir morališkai pasenusi. Šilumos gamybai naudojamos gamtinės dujos, kietasis kuras (malkos, medienos granulės). Dalis šilumos gamybos katilų yra fiziškai ir morališkai nusidėvėję. Tinkamai nereguliuojant šilumos gamybos proceso didėja aplinkos oro tarša ir neefektyviai išnaudojama pagaminta šiluma.

Lietaus nuotekų sistema Panevėžio rajone išplėtotą nepakankamai. Dabartinės sistemos vamzdynai neremontuoti. Dažnai nevalytos nuotekos išleidžiamos į atvirus vandens telkinius. Lietaus nuotekų sistema apleista.

Atliekų tvarkymas

Panevėžio rajono savivaldybė privalo užtikrinti, kad viešąja komunalinių atliekų tvarkymo sistema naudotųsi ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos gyventojų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai.

Nuo 2007 m. rajone pradėjus veikti regioninei atliekų tvarkymo sistemai, uždaryti ir rekultivuoti visi rajono teritorijoje buvę sąvartynai, neatitinkantys aplinkos apsaugos reikalavimų. Atliekų tvarkymą regione organizuoja Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras (PRATC), savivaldybės bei atliekų tvarkytojai. Savivaldybės teritorijoje surinktos ir netinkamos naudoti atliekos šalinamos regioniniame sąvartyne, kurį eksploatuoja regioninio sąvartyno operatorius. Panevėžio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą administruoja PRATC.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje įvesta vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą, galimybę naudotis savivaldybės sukurta komunalinių atliekų tvarkymo sistema turi visi fiziniai ir juridiniai asmenys.

Rajone taikomas konteinerinis atliekų surinkimo būdas, gyventojai skatinami rūšiuoti buityje susidarančias atliekas. Šiam tikslui įgyvendinti didesnėse gyvenvietėse pastatyti rūšiuojamų atliekų konteineriai, didinamas kolektyvinio rūšiavimo aikštelių skaičius, skatinamas individualus bioskaidžių atliekų kompostavimas vietoje, gyventojai aprūpinami individualaus kompostavimo konteineriais, didžiosioms atliekoms iš gyventojų priimti Garuckų k. įrengta šių atliekų priėmimo aikštelė; žaliosios atliekos priimamos Dvarininkų ir Garuckų k. esančiose žaliųjų atliekų priėmimo aikštelėse. Atskirai surenkamos tekstilės, maisto, didžiosios ir pavojingos atliekos (akumulatoriai, liuminescencinės lempos, baterijos, elektrolitas, tepalinė alyva, dažai, lakai, elektroninė įranga) ir

išvežamos utilizuoti.

Socialiniai veiksniai

Gyventojų registro tarnybos duomenimis, 2021 m. pradžioje Panevėžio rajone gyvenamąją vietą deklaravo – 38 968 gyventojai, 2020 m. – 39 170 gyventojų, 2019 m. – 39 365, 2018 m. – 39 936, 2017 m. – 40 958, 2016 m. – 41 384, 2015 m. – 41 806, 2014 m. – 42 038 gyventojai.

Socialines paslaugas (daugiausia skalbimo) kaimiškose vietovėse teikia Panevėžio rajono neįgaliųjų draugija. Ši draugija taip pat teikia informavimo, konsultavimo, laisvalaikio užimtumo, kultūrines paslaugas.

Veikia Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras, kuris turi:

Socialinės globos skyrių (Ramygalos, Krekenavos, Gustonių socialinės globos namai);

Socialinės priežiūros skyrių (pagalba į namus, savarankiško gyvenimo namai, integrali pagalba, asmeninio asistento teikiamos paslaugos);

Vadoklių nestacionarių socialinių paslaugų namus (paramos šeimai tarnyba, vaikų dienos centras, krizių centras motinoms ir vaikams);

Pagalbos šeimai skyrių (atvejo vadyba, daugiafunkcis centras, spec. transporto organizavimas, aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis);

Vaiko ir šeimos gerovės skyrių (bendruomeniniai vaikų globos namai, globos centro teikiamos paslaugos).

Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras teikia bendrąsias ir specialiąsias (socialinės globos ir socialinės priežiūros) paslaugas vaikams, šeimoms, patiriančioms socialinę riziką, taip pat asmenims ir šeimoms, kurie dėl neįgalumo, amžiaus, socialinių problemų negali savarankiškai pasirūpinti visaverčiu asmeniniu, šeimos gyvenimu. Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras pagal projektą „Integrali pagalba į namus Panevėžio rajone“ teikia integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) paslaugas asmenims namuose. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose be tėvų globos likę vaikai apgyvendinami dviejuose namų aplinką primenančiuose namuose. Veikia globos centras, kurio veiklos tikslas – užtikrinti, kad visiems įvaikintiems vaikams, socialinių globėjų, globėjų giminaičių globojamiems (rūpinamiems) vaikams, budinčių globėjų prižiūrimiems vaikams bei budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams, įtėviams ar asmenims, ketinantiems jais tapti, būtų prieinama ir suteikiama reikalinga konsultacinė, psichosocialinė, teisinė ir kita pagalba siekiant, kad vaikas, įvaikis būtų tinkamai ugdomas ir auklėjamas šeimai artimoje aplinkoje.

Savivaldybės seniūnijose dirba vyriausieji specialistai socialiniam darbui bei vyriausieji socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeimomis, kurie rūpinasi įvairiomis gyventojų grupėmis ir sprendžia jų socialines problemas. Rajono gyventojų socialinių paslaugų poreikis tenkinamas tik iš dalies. Labiausiai trūksta dienos socialinės globos paslaugų neįgaliems asmenims bei šeimoms, patiriančioms socialinę riziką.

Švietimas

2020–2021 m. m. Panevėžio rajone veikia šios švietimo įstaigos: 7 gimnazijos, 1 progimnazija,

4 pagrindinės mokyklos, 3 mokyklos-darželiai, 5 lopšeliai-darželiai, 1 neformaliojo vaikų švietimo mokykla (Muzikos mokykla), Pedagoginė psichologinė tarnyba, Švietimo centras.

2020–2021 m. m. bendrojo ugdymo mokyklose mokosi 2 809 mokiniai, ikimokyklinio ugdymo grupes lanko 752 vaikai, priešmokyklinio ugdymo grupes lanko 223 vaikai.

2020–2021 m. m. švietimo srities veiklos prioritetai:

1. Mokymo(si) kokybė (mokymosi pasiekimai);
2. Mokyklų tinklo pertvarka.

2020–2021 m. m. švietimo srities veiklos prioritetus įgyvendina Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Švietimo centras, Pedagoginė psichologinė tarnyba, mokyklos.

Kultūra

Panevėžio rajono savivaldybė turi pakankamai gerai išplėtotą kultūros centrų tinklą. 2020 m. Panevėžio rajone veikė 12 kultūros centrų ir 19 jų padalinių, juose – 133 mėgėjų meno kolektyvai, 1 537 dalyvių, 64 studijų, būrelių, klubų, juose – 955 dalyviai. Kultūros centruose dirbo 173 darbuotojai, iš jų 118 kultūros ir meno darbuotojų.

Rajone yra 34 žiūrovų salės, kuriose telpa 4 770 žiūrovų, veikia 8 visuomeniniai ir 2 privatūs muziejai, 5 galerijos.

Vis didesnę indėlį į rajono kultūrinį gyvenimą įneša nevyriausybinės organizacijos, registruotos rajone – Ramygalos keramikos klubas „Savos erdvės“, VšĮ „Gyvas Aukštaitijos kaimas“, Panevėžio rajono bendruomenės, Lietuvos varinių pučiamųjų instrumentų asociacija. Panevėžio rajono švietimo centras ir mokyklos taip pat sėkmingai vykdo kultūrinius projektus.

2020 m. Panevėžio rajone veikė 36 bibliotekos – Panevėžio rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir 35 kaimo bibliotekos. Visos bibliotekos kompiuterizuotos. Bibliotekose be įprastinės veiklos vykdomos vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo veiklos – vyksta gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymai, mokoma naudotis planšetiniais kompiuteriais, mobiliųjų telefonų programėlėmis, gyventojai mokomi naudotis e. sveikatos, e. valdžios, e. bankininkystės ir kt. paslaugomis, teikiamos kopijavimo, spausdinimo, skenavimo ir kt. paslaugos. Įsijungus į projektą 7 rajono bibliotekose vyksta NVŠ užsiėmimai mokiniams.

Išplėstas bibliotekos paslaugų spektras. Bibliotekos padalinys Gustonių biblioteka-universalus daugiafunkcis centras sėkmingai vykdo kultūrinio švietimo, sociokultūrinės edukacijos, neformaliojo vaikų švietimo veiklas. 2020–2021 m. Gustonių biblioteka toliau vykdys projektą „Popietės Gustonių bibliotekoje-UDC, vykdant vaikų dienos centro veiklas“. Prie Žibartonių ir Linkaučių bibliotekų įkurti vaikų dienos centrai. NVŠ edukacinės veiklos vykdomos Velžio, Ramygalos, Raguvos, Piniavos, Žibartonių, Naujarodžių bibliotekose.

Pagerintos skaitytojų aptarnavimo sąlygos viešojoje bibliotekoje. Vis daugiau skaitytojų knygas rezervuoja internetu, naudojami knygų grąžinimo įrenginiai.

Viešojoje bibliotekoje įdiegta LIBIS sistema ir 11 posistemės modulių. LIBIS SAP (skaitytojų aptarnavimo posistemis) sėkmingai diegiamas rajono bibliotekose. Su elektroniniu skaitytojo bilietu nuo 2018 m. aptarnaujami lankytojai daugiau nei pusėje visų rajono bibliotekų. 2019 m. šešiose bibliotekose įdiegta LIBIS SAP. 2020 m. LIBIS plėtra vyko toliau, penkiose bibliotekose diegiant sistemą bei pasirengiant LIBIS programos modernizavimui. 2020–2021 m. planuojama LIBIS programą modernizuoti ir atnaujinti. LIBIS plėtra bibliotekose vyks ir toliau. Skaitytojai naudojami internetine knygų užsakymo, rezervavimo sistema. Veikia knygų grąžinimo savitarnos įrenginys. Bibliotekos teikia e. valdžios paslaugas, organizuojamos konsultacijos bei mokymai gyventojams teikiant deklaracijas Valstybinei mokesčių inspekcijai. 2018 m. savivaldybei pasirašius bendradarbiavimo sutartį su Nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka, rajono bibliotekose vykdomas projektas „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“, vyksta kompiuterinės įrangos atnaujinimas bei gyventojų mokymai įtraukiant kuo daugiau bendruomenių narių. Vykstant projektą „Prisijungusi Lietuva“ vyksta gyventojų mokymai dirbti kompiuteriu, naudotis internetu. Per metus apmokyta daugiau kaip 800 bibliotekų lankytojų. Biblioteka dalyvauja įvairiuose kultūrinuose projektuose, vykdo kultūrinės ir savanorystės veiklas. Veikia rajono literatų klubas „Polėkis“.

Prie bibliotekos veikiantys Puziniškio (Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimtinės) bei Ustronės Juozo Tumo-Vaižganto ir knygnešių muziejai vykdo kultūrinę-edukacinę veiklą. Muziejuose veikia 4 edukacinės programos. Lankytojams kasmet organizuojami tradiciniai renginiai. Nuo 2018 m. muziejai įsijungė į „Kultūros paso“ projektą mokiniams.

Sportas

Panevėžio rajone veikia 29 sporto klubai, kurių sportinėse veiklose dalyvauja daugiau nei 300 gyventojų. Seniūnijose sporto renginių organizavimu, gyventojų sporto užimtumu rūpinasi 13 sporto metodininkų. Daugiausia naudojamos mokyklų sporto bazėmis. Panevėžio rajono švietimo centras organizuoja švietimo įstaigų mokinių sporto renginius, teikia organizacinę, metodinę pagalbą ir tiria vaikų sportinės veiklos poreikius.

Rajone yra 10 sporto aikštynų, 18 sporto salių, 21 krepšinio, 9 tinklinio aikštelės, 17 futbolo aikščių, 1 kartodromas, 6 universalios daugiafunkcės aikštelės, 1 automobilių trasa, 2 aerodromai.

Būstas

Panevėžio rajono savivaldybės asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašuose 2021 m. sausio 1 d. buvo 104 asmenys (šeimos). 2021 m. sausio 1 d. nuomojami 125 savivaldybės būstai ir 139 socialiniai būstai.

Per 2020 m. išnuomota 13 socialinių būstų asmenims ir šeimoms iš Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo. 6 šeimoms vienerių metų laikotarpiui išnuomoti savivaldybės laikinieji būstai. Vienam asmeniui, turinčiam penkiolikos procentų darbingumo lygį, socialinis būstas išnuomotas išimties tvarka.

Nuo 2015 m. lapkričio mėn. įgyvendintas projektas „Socialinio būsto fondo plėtra Panevėžio rajono savivaldybėje“ užbaigtas 2020 metais. Rekonstruotame Panevėžio rajono savivaldybės pastate Upytės sen., Upytės k., Tvenkinio g. 1 įrengti ir pritaikyti socialinio būsto paskirčiai 8 butai (iš kurių 2 būstai pritaikyti neįgaliesiems) ir nupirkti 11 būstų, visi išnuomoti.

Sveikata

VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika teikia kvalifikuotas pirminės ambulatorinės ir stacionarinės (palaikomojo gydymo ir slaugos) asmens sveikatos priežiūros paslaugas bei specializuotas antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas pagal įstaigos turimą asmens sveikatos priežiūros licenciją. Nuo 2021 m. sausio 1 d. reorganizuotas VšĮ Krekenavos pirminės sveikatos priežiūros centras prijungiant jį prie VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinikos.

2008 m. įsteigtas Panevėžio rajono visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) – įstaiga, kurios paskirtis – vykdyti visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas. Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Nusikalstamumas

2020 m. Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Panevėžio miesto ir rajono PK (aptarnaujantys Panevėžio miestą ir rajoną) per 2020 m. iš Panevėžio rajono gyventojų sulaukė 5 969 pranešimų (2019 m. buvo registruota 5 546), iš jų dėl 812 įvykių, kurių metu buvo nustatyta nusikalstama veika, pradėti ikiteisminiai tyrimai (2019 m. – 790). Panevėžio miesto ir rajono PK Panevėžio rajono aptarnaujamoje teritorijoje 2020 m. dėl epidemiologinės padėties ir karantino sąlygų (buvimo namuose) dominuoja „Smurtas artimoje aplinkoje“, per 2020 m. gauta 716 pranešimų, dėl nusikalstamos veikos pradėti 174 ikiteisminiai tyrimai. 2020 m. iš Panevėžio rajono gyventojų gauti 1 664 pranešimai dėl saugaus eismo pažeidimų (vairavimo neblaiviam, kai girtumo laipsnis didesnis negu 1,51promilės) ir eismo įvykių, kuriuose sužaloti eismo įvykio dalyviai, dėl padarytų nusikalstamų veikų pradėti 154 ikiteisminiai tyrimai. 2020 m. Panevėžio rajone gauti 627 pranešimai dėl „Turtinės veiklos“ (vagysčių ir kt.), iš jų dėl 144 pranešimuose nustatytų nusikalstamų veikų pradėti ikiteisminiai tyrimai. Išlieka aktualūs ir „Viešosios tvarkos pažeidimai“, 2020 m. gauti 779 pranešimai ir dėl 28 nusikalstamos veikos atvejų pradėti ikiteisminiai tyrimai.

Bendras nusikalstamumo lygis Panevėžio rajone išlieka nemažas, nors pagal atskiras nusikalstamas veikas stebimas nusikalstamų veikų kiekio sumažėjimas, bet gyventojų saugumo problema išlieka aktuali. Nemaža dalis senyvo amžiaus Panevėžio rajono gyventojų gyvena atokiuose vienkiesiuose ir jaučiasi mažiau saugūs nei žmonės, gyvenantys gyvenvietėse. Rajono teritorijoje veikia 87 Saugios kaimynystės grupės (po 2020 m. grupių atnaujinimo, 2019 m. buvo 103). Panevėžio rajone policijos pareigūnams padeda 11 policijos rėmėjų.

Panevėžio miesto ir rajono policijos komisariato bendruomenės pareigūnai Panevėžio rajono

savivaldybei teikia tęstinį prevencinį projektą „Būk saugus“, kuriame į saugios aplinkos kūrimą yra įtraukiamos visos 12 Panevėžio rajono savivaldybės seniūnijų, Panevėžio rajono bendruomenės, sodininkų bendrijos ir visi aktyvūs Panevėžio rajono gyventojai.

Technologiniai veiksniai

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje, įgyvendinus projektą WiFi4EU, veikia 23 nemokamo greitojo interneto prieigos gyventojams.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. II ketvirtyje apklausus 16–74 metų amžiaus 4 773 asmenis nustatyta, kad 82 proc. namų ūkių turėjo interneto prieigą. 2020 m. asmeninius kompiuterius namuose turėjo 77 proc., interneto prieigą – 82 proc. namų ūkių. Mieste kompiuterius ir interneto prieigą namuose turėjo atitinkamai 80 ir 84 proc. namų ūkių, kaime – 70 ir 78 proc. Iš namų ūkių su vaikais kompiuterius namuose turėjo 97 proc., interneto prieigą – 99 proc., be vaikų – atitinkamai 70 ir 77 proc. Beveik visi namų ūkiai, turintys namuose interneto prieigą, naudojosi plačiajuosčiu ryšiu. 78 proc. interneto prieigą turinčių namų ūkių naudojosi plačiajuosčiu laidiniu ar belaidžiu fiksuotu ryšiu, 66 proc. – mobiliojo ryšio tinklais. Ne rečiau kaip kartą per savaitę internetu naudojosi 82 proc. 16–74 metų amžiaus gyventojų. 2020 m. internetu naudojosi 83 proc. 16–74 metų amžiaus gyventojų (2019 m. – 82 proc.). Iš 16–24 metų amžiaus gyventojų internetu naudojosi 99 proc., iš 65–74 metų amžiaus – 46 proc. Palyginti su praėjusiais metais, 6 proc. punktais padaugėjo internetu besinaudojančių vyresnio (65–74 metų) amžiaus gyventojų.

Vidinės aplinkos analizė

Organizacinė struktūra.

Panevėžio rajono savivaldybės instituciją sudaro atstovaujamoji institucija, tai yra Savivaldybės taryba, ir vykdomoji institucija, tai yra Savivaldybės administracijos direktorius, turintys vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės ir savo funkcijų įgyvendinimą bendruomenės interesais. Savivaldybių funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo.

Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba, Savivaldybės administracijos direktorius, kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar Savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal su savivaldybe sudarytas sutartis kiti fiziniai bei juridiniai asmenys, pasirenkami viešai.

Savivaldybės administracijos struktūra: Savivaldybės administracijos direktorius, Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, Apskaitos, Architektūros, Centralizuotas vidaus audito, Civilinės metrikacijos ir archyvų, Ekonomikos ir turto valdymo, Finansų, Informacinių technologijų, Investicijų ir užsienio ryšių, Juridinis, Kanceliarijos, Personalo administravimo, Socialinės paramos, Statybos ir infrastruktūros, Švietimo, kultūros ir sporto, Ūkio, Viešųjų pirkimų, Žemės ūkio skyriai, savivaldybės gydytojas (vyr. specialistas), vyr. specialistas, jaunimo reikalų koordinatorius (vyr. specialistas), savivaldybės vyriausiasis inžinierius ir 12 seniūnijų: Krekenavos, Miežiškių, Vadoklių, Smilgių, Ramygalos, Karsakiškio, Pajstrio, Panevėžio, Raguvos, Upytės, Naujamiesčio, Velžio.

Žmogiškieji ištekliai.

2021 m. sausio 1 d. Savivaldybės administracijoje patvirtintas didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 241,75, iš jų: 88 valstybės tarnautojų pareigybės ir 153,75 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš savivaldybės biudžeto. Savivaldybės administracijoje dirba 249 darbuotojai, iš jų 70 vyrų, 179 moterys. Dirbančiųjų skaičius pagal amžių ir lytį: iki 29 metų amžiaus dirba 4 moterys; 30–39 m. – 34 moterys, 7 vyrai; 40–49 m. – 40 moterų, 14 vyrų; 50–59 m. – 64 moterys, 30 vyrų; 60–64 m. – 36 moterys, 17 vyrų; 65 ir vyresni – 2 vyrai ir viena moteris. Vidutinis darbuotojų amžius – 51. Valstybės tarnautojų skaičius – 83, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičius – 166. 99 proc. valstybės tarnautojų turi aukštąjį universitetinį arba aukštąjį koleginių išsilavinimą, 1 proc. aukštesnįjį išsilavinimą. 44,9 proc.

darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą arba aukštąjį koleginių išsilavinimą; 10,3 proc. – aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą, 8,5 proc. – aukštesnįjį išsilavinimą; 11,5 proc. – profesinį išsilavinimą; 21,8 – vidurinį arba specialųjį vidurinį (įgytą iki 1995 m.) išsilavinimą; 3 proc. – pagrindinį išsilavinimą. Vidutinis Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų tarnybos stažas Lietuvos valstybei – 16 metų. Vidutinis darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, Savivaldybės administracijoje darbo stažas – 10 metų. Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareiginių algų koeficientai, priemokos, priedai nustatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu. Valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, darbo užmokestis keičiamas atlikus veiklos vertinimą, vadovaujantis Savivaldybės administracijos darbo tvarkos taisyklėmis, Savivaldybės administracijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sistema.

Planavimo sistema.

Rajono plėtra planuojama rengiant du svarbiausius dokumentus – strateginį plėtros planą ir teritorijos bendrąjį planą.

Savivaldybės tarybos 2014 m. birželio 19 d. sprendimu Nr. T-127 patvirtintas Panevėžio rajono 2016–2022 m. strateginis plėtros planas, kuris įsigaliojo 2016 m. sausio 1 d. 2021–2022 m. laikotarpiu bus rengiamas naujas strateginis plėtros planas.

Teritorijos bendrasis planas patvirtintas 2008 m., jame numatyti svarbiausi teritorinės plėtros sprendiniai.

Finansiniai ištekliai.

Savivaldybės strateginio veiklos plano programų pagrindinis finansavimo šaltinis – savivaldybės biudžeto lėšos, tačiau kasmet pritraukiamas finansavimas iš kitų šaltinių, pvz., Europos Sąjungos paramos lėšos, valstybės biudžeto lėšos ir kt.

Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos.

Savivaldybės įvaizdžiui formuoti ir informacijos sklaidai reikšminga interneto svetainė www.panrs.lt. Joje skelbiama informacija apie rajoną, verslo aplinką, investicijas, organizacinę struktūrą, renginius, priimtus sprendimus, bendruomenei aktualias naujienas. Paslaugų kokybei pagerinti diegiama skaitmeninė telefonija.

Vidaus darbo kontrolė.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu vidaus darbo kontrolę savivaldybėje vykdo Centralizuotas vidaus audito skyrius.

Stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių (SSGG) analizė

Stiprybės.

1. Panevėžio miesto apylinkėse plečiasi individualių namų kvartalai, į rajoną atsikelia naujų gyventojų.
2. Pakankamai išplėtotas stacionarių socialinių paslaugų tinklas.
3. Modernizuota socialinių paslaugų infrastruktūra: Gustonių globos namų pastatai, įrengti du bendruomeniniai vaikų globos namai.
4. Pastaraisiais metais mažėjo piniginės socialinės paramos gavėjų skaičius.
5. Rajone veikia ne savivaldybės sistemos socialines paslaugas teikiančios institucijos: šeimyna „Stipruoliai“, Jotainių socialinės globos namai, VšĮ „Vilties namai“ ir kt.
6. Sudarytos geros sąlygos seniūnijų socialiniams darbuotojams: seniūnijos turi automobilius, kuriuos naudoja socialiniai darbuotojai lankydami šeimas, socialiniai darbuotojai yra apdrausti, aprūpinti tarnybiniais mobiliaisiais telefonais.
7. Rajono švietimo darbuotojų kvalifikacija yra aukšta.
8. Rajone veikia visos pagalbos mokyklai institucijos (pedagoginė psichologinė tarnyba, švietimo centras, socialiniai darbuotojai, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius ir kt.).
9. Pastaruoju metu atliktos didelės investicijos į švietimo infrastruktūros gerinimą.
10. Rajone veikia platus švietimo paslaugų tinklas (bendrojo ugdymo ir ikimokyklinio ugdymo).
11. Rajono kultūros centrų tinklas yra platus, platus kultūros paslaugų spektras, vykdomos įvairios projektinės veiklos.

12. Rajone išplėtotas viešųjų bibliotekų tinklas (veikia 36 bibliotekos, 3 literatūriniai muziejai).
13. Viešosiose bibliotekose teikiamos paslaugos yra aukštos kokybės, naudojamos informacinės technologijos, yra interneto prieigos.
14. Pastaraisiais metais investuota į kultūros infrastruktūrą: renovuota keletas kultūros centrų pastatų.
15. Rajone geras sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas: veikia 2 pirminės sveikatos priežiūros centrai (iš jų vienas teikia II lygmens paslaugas), 19 medicinos punktų.
16. Vykdomi infrastruktūros modernizavimo projektai sveikatos priežiūros srityje.
17. Sveikatos priežiūros paslaugų įvairovė rajone yra didelė, gyventojai turi galimybę gauti paslaugas ir Panevėžio miesto asmens sveikatos priežiūros įstaigose.
18. Gyventojų sveikatos rodikliai geresni nei vidutiniškai šalyje ir Panevėžio apskrityje.
19. Kiekviena seniūnija turi sporto metodininką (iš viso 13), sudarytos palankios sąlygos naudotis sporto infrastruktūra: nemokamai galima naudotis mokyklų stadionais ir salėmis.
20. Pastaraisiais metais atnaujinta (įrengta) nemažai naujų sporto infrastruktūros objektų (stadionų prie mokyklų, daugiafunkčių aikštelių).
21. Rajone veikia daug kaimo bendruomenių (66), dalis iš jų aktyvios.
22. Rajone veikia jaunimo organizacijas vienijanti sąjunga „Apskritasis stalas“.
23. Bendruomenės turi gerus administracinius gebėjimus rengti ir įgyvendinti projektus.
24. Panevėžio rajono savivaldybės patogi geografinė padėtis, per jos teritoriją eina magistraliniai ir tarptautiniai keliai.
25. Materialinių investicijų vienam gyventojui tenka daugiau negu vidutiniškai Lietuvoje.
26. Įrengta Ramygalos plyno lauko investicijų zona su išplėta infrastruktūra.
27. Išvystytas žemės ūkis. Deklaruojamas žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotas didžiausias šalyje. Vyrauja stambesni ūkiai nei kitose Lietuvos vietovėse. Žemės ūkio srityje sukurama daugiau pridėtinės vertės nei vidutiniškai šalyje.
28. Rajone yra išteklių turizmui vystyti: Krekenavos regioninis parkas, kultūros ir gamtos paveldo objektai.
29. Įrengta nemažai turizmo infrastruktūros objektų: Krekenavos regioninio parko lankytojų centras, Bistrampolio dvaras, Linų muziejus, Tradicinių amatų centras, prie Nevėžio upės įrengta poilsio aikštelių, prieplaukų.
30. Turistų pritraukiama daugiau nei vidutiniškai Panevėžio apskrityje.
31. Gerai sutvarkyta melioracijos sistema.
32. Vandentiekio ir buitinių nuotekų sistema pakankamai gerai išplėta priemiestinėje Panevėžio seniūnijoje ir Upytės seniūnijoje.
33. 2019–2020 m. išasfaltuota vidutiniškai po 7,93 km vietinės reikšmės kelių.
34. Skiriamas dėmesys valstybinės ir rajoninės reikšmės kelių priežiūrai, 2019–2020 m. įgyvendinta nemažai projektų, įdiegta eismo saugumo priemonių.
35. Rajone pastaraisiais metais įvyko žymių teigiamų pokyčių atliekų tvarkymo srityje: plečiama rūšiavimo sistema, įrengtos didelių gabaritų ir žaliųjų atliekų priėmimo aikštelės, veikia atliekų rūšiavimo linija.
36. Sumažėjo aplinkos taršos šaltinių (uždaryti buvę rajono sąvartynai, sumažintas bešeimininkių sąvartynų skaičius, įrengtos centralizuotos nuotekų sistemos).
37. Pastaraisiais metais vyko teigiamų pokyčių šilumos ūkyje: šilumos katilai keisti į mažiau taršius, plačiau naudojamas biokuras (mediena, granulės). Yra įrengtos kelios modernios atsinaujinančių išteklių panaudojimo šildymo sistemos – šilumos siurbLIAI oras-vanduo – mažiems, nutolusiems nuo centralizuotų šilumos tiekimo sistemų objektams šildyti.
38. Per pastaruosius metus tvarkytas kraštovaizdis, valyti vandens telkiniai (Lėvens, Sanžilės upių ruožai).

Silpnybės.

1. Dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos bei vidinės ir tarptautinės migracijos mažėja gyventojų skaičius.

2. Visuomenė sensta: didėja pensinio amžiaus žmonių dalis, mažėja vaikų.
3. Rajonas apgyvendintas netolygiai – didesnė gyventojų koncentracija Panevėžio priemiesčiuose ir Ramygalos mieste. Dėl netolygaus gyventojų pasiskirstymo, mažo tankumo, savivaldybės teikiamų (socialinių, švietimo, kultūros, sporto, viešojo transporto, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo) paslaugų kaštai yra dideli.
4. Daugiau nei trečdalis rajono gyventojų yra socialinės paramos gavėjai.
5. Nemažėja socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius.
6. Gausu socialinių problemų aplink Panevėžio miestą esančiuose soduose. Nors dažnai sodų gyventojų deklaruota gyvenamoji vieta yra ne rajone, problemas tenka spręsti rajono institucijoms.
7. Rajono gyventojams trūksta nestacionarių socialinių paslaugų: reikia dienos užimtumo centrų vaikams, pagyvenusiems asmenims, neįgaliesiems.
8. Dėl mažėjančio mokinių skaičiaus neracionaliai išnaudojami švietimo įstaigų pastatai.
9. Mokyklose trūksta psichologų paslaugų.
10. Gyventojai, gyvenantys priemiesčiuose, yra linkę rinktis Panevėžio miesto švietimo įstaigas.
11. Kultūros centrams trūksta lėšų transporto išlaidoms.
12. Dalies kultūros centrų ir bibliotekų pastatų techninė būklė ir įranga neatitinka šiuolaikinių reikalavimų.
13. Dalis visuomenės neturi įgūdžių dalyvauti kultūriniame gyvenime, nedalyvauja renginiuose.
14. Sena bibliotekų kompiuterinė įranga.
15. Trūksta policijos pareigūnų (pirminėje grandyje).
16. Policijos pareigūnų reagavimo į įvykius greitis netenkina visuomenės poreikių (vykimas į atitolusias vietas).
17. Rajono teritoriją kertančių magistralinių kelių prieigose vyksta daug nusikalstamų veikų, eismo įvykių, dėl to pritrūksta policijos dėmesio kitiems vietos reikalams.
18. Auga nusikalstamų veikų skaičius, ypač padidėjo nepilnamečių nusikalstamumas.
19. Trūksta gydytojų specialistų, daug pensinio amžiaus gydytojų.
20. Rajone trūksta vaistinių (labiau atitolusiose vietovėse).
21. Pirminės sveikatos priežiūros centruose mažėja prisirašiusių žmonių, o sergančių daugėja, dėl to finansavimas neatitinka poreikių.
22. Nemažai rajono gyventojų turi žalingų įpročių.
23. Mažėja sportuojančių žmonių, nes mažėja vaikų ir jaunimo.
24. Į bendruomenių veiklas įsijungia mažai jaunimo.
25. Gyventojų bruto mėnesinis vidutinis darbo užmokestis gerokai mažesnis nei vidutiniškai šalyje. Gyventojų perkamoji galia yra maža.
26. Gyventojų verslumo lygis yra žemesnis nei vidutiniškai šalyje.
27. Pritraukiama mažai tiesioginių užsienio investicijų.
28. Trūksta vietinės kilmės žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonių.
29. Nedarbo lygis didesnis nei vidutiniškai šalyje ir Panevėžio regione. Aktuali struktūrinio nedarbo problema.
30. Turizmo infrastruktūra išplėtotą nepakankamai. Būtų galima daugiau kultūros paveldo objektų pritaikyti turizmui.
31. Trūksta gyventojų sąmoningumo tvarkant atliekas, yra nelegalių sąvartynų pakelėse ir pamiškėse, nepakankamai išplėtoti atliekų rūšiavimo infrastruktūra.
32. Rajone yra daug neasfaltuotų vietinės reikšmės kelių (jie sudaro 78,6 proc. visų vietinės reikšmės kelių, vidutiniškai šalyje – 71,9 proc., vidutiniškai šalyje vietinės reikšmės kelių – 78,2 proc.).
33. Trūksta dviračių ir pėsčiųjų takų, kai kur nėra jungčių, ne visur nutiesti takai palei intensyvaus eismo magistralinius kelius.
34. Ne visoje rajono teritorijoje išplėtoti vandentiekio ir buitinių bei lietaus nuotekų infrastruktūra, nemažai gyventojų naudoja blogos kokybės geriamąjį vandenį iš šachtinių šulinių. Nemaža dalis vandens tiekimo ir buitinių bei lietaus nuotekų tinklų yra neinventorizuoti, neregistruoti.

35. Nemaža dalis šilumos tiekimo tinklų yra susidėvėję.
36. Ne visose vietovėse apšviestos gatvės, trūksta apšvietimo infrastruktūros.
37. Daugiabučių namų konstrukcijos ir vidaus inžineriniai tinklai yra nusidėvėję.
38. Trūksta socialinio būsto, reikia jį atnaujinti, rekonstruoti.
39. Nemažai apleistų pastatų ir žemės sklypų (ypač ne žemės ūkio paskirties Panevėžio seniūnijoje, valstybinės žemės Ramygalos m., Karsakiškio, Raguvos, Vadoklių seniūnijose (apleistos fermos)).

Galimybės.

1. Panaudojant ES ir kitų finansavimo mechanizmų paramą, investuoti į būtiniausią infrastruktūrą: vandens tiekimo ir buitinių bei lietaus nuotekų sistemų renovaciją ir plėtrą; vietinės reikšmės kelių sutvarkymą ir saugumo juose užtikrinimą; šilumos ūkį bei savivaldybės eksploatuojamų pastatų bei daugiabučių ir individualių gyvenamųjų namų energetinio efektyvumo priemones.
2. Panaudojant ES ir kitų finansavimo mechanizmų paramą, investuoti į savivaldybės teikiamų paslaugų tobulinimą, išlaikant balansą tarp realių visuomenės poreikių ir ekonominio efektyvumo.
3. Kurti naujas darbo vietas rajono teritorijoje: skatinti steigti vietinės kilmės žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmones; pritraukti įmones į Ramygalos plyno lauko investicijų zoną.
4. Daug dėmesio skirti socialinės atskirties mažinimui bei pilietinės visuomenės formavimui: skatinti bendruomenių veiklas ir gyventojų verslumą, remti jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas, plėsti neformaliojo vaikų švietimo paslaugų spektrą ir kurti tam reikalingą infrastruktūrą, skatinti nevyriausybinės organizacijas įsitraukti į paslaugų bendruomenei teikimą.
5. Panaudojant ES ir kitų finansavimo mechanizmų paramą, investuoti į sąlygų plėtoti turizmą sukūrimą: tvarkyti kultūros paveldo objektus, kraštovaizdžio kompleksus, turizmui ir rekreacijai pritaikyti gamtos objektus.

Grėsmės.

1. Brangstant energetiniams ištekliams augs savivaldybės teikiamų paslaugų išlaikymo kaštai, bus sudėtinga subalansuoti pajamas ir išlaidas. Taip pat atitinkamai didės namų ūkių išlaidos ir mažės perkamoji galia.
2. Galimas ženklus gyventojų skaičiaus mažėjimas dėl emigracijos ir neigiamos natūralios gyventojų kaitos. Mažėjant gyventojų, reikės mažinti savivaldybės teikiamų paslaugų apimtį, mažinti paslaugoms teikti naudojamos infrastruktūros objektų skaičių (dydį).
3. Jei šalyje negerės ekonominė situacija ir nebus imtasi efektyvių socialinės atskirties mažinimo priemonių, galimas socialinės rizikos grupei priskiriamų gyventojų dalies augimas. Dėl to gali augti nusikalstamumas ir atsirasti kitų neigiamų pasekmių.
4. Intensyviai vystant žemės ūkį gali būti užterštas dirvožemis, paviršiniai, gruntiniai, požeminiai vandenys, blogėti gyvenamosios aplinkos kokybė.
5. Neinvestuojant į vietinės, rajoninės ir valstybinės reikšmės kelių ir eismo saugumo infrastruktūrą, prastės jų dangos kokybė, nemažės ar net daugės eismo įvykių.
6. Jei nebus skiriamas dėmesys turistų traukos centrams suformuoti, sumažės turistų srautai.

Strateginio tikslo pavadinimas:	Kodas
Aktyvinti Panevėžio rajono bendruomenę ir ugdyti jos sąmoningumą	01
Strateginio tikslo aprašymas: Įgyvendinant šį tikslą bus vykdomos priemonės, skirtos savivaldybės valdymui tobulinti, siekiant savivaldybės įstaigas padaryti atviresnes bendruomenei, bei veiklos efektyvumui gerinti. Ypač didelis dėmesys bus skiriamas ugdymo procesui: sąlygoms kokybiškam ugdymuisi sudaryti, programų įvairovei, neformaliajam vaikų švietimui, smurto ir patyčių	

prevencijai. Siekiant paskatinti Panevėžio rajono bendruomenę būti aktyvia, bus vykdomos priemonės, susijusios su kultūrine, sportine veikla, jaunimo projektais, bendruomenių iniciatyvų skatinimu. Efekto kriterijai: E-01-01 – gyventojų išsilavinimo lygis: įgijusių aukštąjį išsilavinimą; gyventojų, įgijusių aukštesnįjį ir specialųjį vidurinį išsilavinimą; gyventojų, įgijusių vidurinį išsilavinimą; gyventojų, įgijusių pagrindinį išsilavinimą, proc.; E-01-02 – gyventojų aktyvumas vietos savivaldos rinkimuose, proc.; E-01-03 – rajono kultūriniame gyvenime dalyvaujančių gyventojų skaičius.	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos: 01 Savivaldybės valdymo programa; 02 Ugdymo proceso ir kokybiškos ugdymosi aplinkos užtikrinimo programa; 03 Aktyvaus bendruomenės gyvenimo skatinimo programa.	
Strateginio tikslo pavadinimas:	Kodas
Gerinti gyvenimo kokybę rajone, užtikrinant socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, kuriant saugią ir švarią aplinką	02
Strateginio tikslo aprašymas: Įgyvendinant šį tikslą bus vykdomos priemonės, skirtos pagerinti gyventojų gyvenimo, susisiekimo kokybę, modernizuojamas šilumos ūkis, gerinama geriamojo vandens kokybė, rekonstruojami ir remontuojami keliai, gatvės ir kt. Ypatingas dėmesys bus skiriamas socialinei paramai neįgaliesiems, pagyvenusiems asmenims, socialiai remtinoms rizikos grupės šeimoms organizuoti, gerinti jų gyvenimo kokybę, plėtoti socialines paslaugas įvairių socialinių grupių rajono gyventojams, didinti jų integraciją į visuomenę, mažinti socialinę atskirtį. Šiuo tikslu bus siekiama užtikrinti kokybišką Panevėžio rajono gyventojų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą, sveikatos politikos įgyvendinimą savivaldybės lygmeniu, efektyviai formuoti sveikatos priežiūros sistemą, tikslingai paskirstyti lėšas asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigoms ir sveikatos priežiūrai, vertinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, gerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, nustatyti sveikatos priežiūros įstaigų modernizavimo ir infrastruktūros gerinimo prioritetus. Efekto kriterijai: E-02-01 – gyventojų skaičiaus metinė kaita (proc.); E-02-02 – mirtingumas (1 000-iui gyventojų); E-02-03 – gimstamumas (1 000-iui gyventojų); E-02-04 – aplinkos oro kokybė, neviršijanti DLK.	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos: 04 Rajono infrastruktūros priežiūros, modernizavimo ir plėtros programa; 05 Socialinės atskirties mažinimo programa; 06 Sveikatos apsaugos programa; 07 Aplinkos apsaugos programa.	
Strateginio tikslo pavadinimas:	Kodas
Skatinti rajono konkurencingumą	03
Strateginio tikslo aprašymas: Įgyvendinant šį tikslą bus siekiama įgyvendinti racionalią žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką, kuri užtikrintų ekologiniu, ekonominiu ir socialiniu požiūriu tolygią plėtrą bei kaimo gyventojų poreikius tenkinančios kaimo infrastruktūros efektyvų naudojimą. Šio tikslo programos įgyvendinimas padės kryptingai naudoti lėšas, plėtojant verslą rajone; įgyvendinti Panevėžio rajono savivaldybės politiką turizmo srityje; skatinti ir plėtoti turizmą Panevėžio rajone; kurti atviro, jaukaus, svetingo, šilto bei saugaus rajono įvaizdį; skatinti turizmo verslo atstovus bei rajono bendruomenę prisidėti prie turizmo plėtros,	

analizuoti ir skatinti naujų turizmo produktų vystymąsi; organizuoti kultūros paveldo objektų restauravimą. Efektų kriterijai: E-03-01 – verslumo lygis (veikiančių smulkių ir vidutinių įmonių skaičius 1000-iai gyventojų); E-03-02 – nedarbo lygis (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykis, proc.); E-03-03 – vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis (Eur).	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa: 08 Ekonominio konkurencingumo didinimo programa	

Strateginio veiklos plano priedai

1 b forma. Programų aprašymai.

1 lentelė. 2021–2023 metų programos tikslų, uždavinių, uždavinių vertinimo kriterijų, priemonių ir priemonių išlaidų suvestinė (8 programos).
